

Г. Г. МОШАК

*Григорій Григорович Мошак, професор
Одеського національного морського
університету*

РОЗВИТОК ЗАПОБІГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ СЛУЖБ (НА МАТЕРІАЛАХ ФРН І УКРАЇНИ)

Актуальність дослідження кримінологічних аспектів функціонування приватних служб зумовлена як необхідністю пошуку резервів підвищення ефективності запобігальної діяльності в Україні в умовах правової кризи, так і неповнотою вивчення проблеми на матеріалах ФРН і України. В Україні різним аспектам приватних служб присвятили свої роботи А. Г. Сачаво,¹ В. Крутов², Г. Г. Леонова і О. В. Озаріна³, О. І. Судакова⁴, О. Пунда⁵, В. Каленяк⁶, П. Я. Пригунов⁷ та інші. Розроблено «Принципи формування недержавної системи безпеки підприємництва як складової частини національної безпеки України»⁸, а в окремих ВУЗах навчальним планом передбачено дисципліну «Приватна правоохоронна діяльність ...»⁹. Однак публікацій щодо запобігальної діяльності приватних служб нами не знайдено. Вивчення факторів та обставин розвитку запобігальної діяльності приватних служб на матеріалах ФРН та України дає підстави для деяких міркувань.

Використання приватних служб у запобіганні злочинності відноситься до важливих складових забезпечення внутрішньої безпеки держав. Зосередження поліції ФРН на її ключових завданнях у зв'язку зі скороченням персоналу створює дефіцит запобігання злочинності та сприяє зростанню значення співробітництва з приватними службами, які визнані невід'ємною складовою внутрішньої безпеки і беруть участь у забезпеченні правопорядку, безпеці руху, діють у місцях виконання покарання. Поліція ФРН вимушена укладати договори про кооперацію з приватними службами безпеки, хоч вона більше заінтересована в розширенні діяльності «добровільної поліцейської служби», яку вважає дешевшою, ніж послуги приватних служб безпеки. Це одна з причин того, що в дискусії про «нову архітектуру безпеки» в Німеччині приватні служби безпеки відсутні. Державні правоохоронні органи в Німеччині і в Україні, «приватизувавши» забезпечення суспільної безпеки і запобігання злочинності, не охоче сприяють приватним структурам у реалізації їх послуг. Приватні служби справедливо дорікають державі за те, що вони відсутні в загальній концепції безпеки для Німеччини.

У процесі розвитку діяльності приватні служби безпеки перейшли від надання окремих послуг до зростаючого обсягу виконання публічних функцій. Внаслідок «приватизації» запобігальної діяльності, виконання деяких публічних функцій приватними структурами¹⁰, може здійснюватися за плату і у відповідності до цивільно-правового договору. Запобігання небезпечних ситуацій (надання платних послуг щодо безпеки) виявилось прибутковим перспективним видом інвестиційної діяльності, що являється ще однією з причин її подальшого розвитку. До інших рушійних сил «приватизації» відноситься здешевлення контролю та репресій, що сприяє розширенню контрольних заходів заради запобігання небезпеки. Розвиток запобігання правопорушень та злочинів приватними службами стимулюється можливістю перекласти затрати на безпеку безпосередньо на громадян, скорочувати витрати держави. Разом із тим, перекладаючи на громадян відповідальність за їх безпеку і за запобігання ними ситуацій ризику і шкоди, держава відключає або згортає соціальні механізми захисту людини, зменшує вимоги до соціальної та суспільної безпеки. Підтримка у ФРН різних батьківських програм щодо дітей, підлітків – один з прикладів розвитку «приватизації» запобігання правопорушень та злочинів, завдяки якій держава не тільки перекладає з себе відповідальність на громадян, а ще й має зиск від витрат громадян на власну безпеку. В Україні названа тенденція також

починає розвиватися. Приміром, у МНС України запевняють, що до паводку вони активно готуються, щоправда, (поки не ухвалено державний бюджет) грошей на таку боротьбу немає. Водночас МНС наголошує, що значна роль у протидії повені належить саме місцевим громадам¹¹.

У публікаціях щодо приватних служб безпеки висловлена думка, що поліція ФРН у відповідь на нові форми злочинності зникає там з поля зору, тому це одна з причин здійснення «приватизації» запобігання різних небезпек. Наслідком розвитку функціональної та формальної приватизації безпеки число приватних службовців безпеки вже стало більшим, ніж число зайнятих в поліції (у ФРН приблизно 2500 підприємств і близько 170 000 працівників приватних служб). Зростає також число приватних службовців, які беруть участь у міжнародних збройних конфліктах (зокрема Іраку, Афганістані, переймаючи виконання військових функцій) і працюють у приватних в'язницях низки країн, що свідчить про економічну вигідність і суспільну затребуваність приватних запобігальних послуг. Виконуючи публічні функції забезпечення правопорядку, вони одночасно являються успішними суб'єктами приватної підприємницької діяльності. Державі в деяких (разового характеру) випадках вигідніше з економічних та матеріальних міркувань скористатися послугами приватних служб безпеки, ніж створювати і використовувати власні структури. Прикладом може бути охорона правопорядку на чемпіонатах, концертах зірок, інших масових заходах. Зокрема особисту охорону та безпеку на міжнародних поєдинках братів Кличко згідно договору забезпечує приватне агентство безпеки, хоча в залі і присутні 15–20 одягнених у цивільне поліцейських. Також українській державі не обійтись без залучення приватних служб безпеки для проведення Євро-2012.

У процесі здійснення публічних функцій і особистих контактів у приватних служб складаються багатосторонні відносини співробітництва з органами поліції, виконавчої влади, які сприяють поєднанню публічних і приватних інтересів. Про важливість цих відносин свідчить участь у них високопосадовців (із діючої влади, поліції і колишніх високопосадовців з тих органів, котрі керують приватними службами безпеки після звільнення з державних посад), а також характер виконуваних функцій – охорона приміщень поліції та Бундесверу. Приватні структури більше, ніж державні докладають зусиль для задоволення потреб приватного замовника, швидше виконують договірну роботу, ніж аналогічні державні структури, які перевантажені завданнями. Поєднання особового складу, задач, функцій приватних та державних служб дає підставу констатувати створення публічно-приватного контролю як нового запобігального засобу, якому необхідна науково-теоретична, нормативна і методична база функціонування як складової сучасного запобігання злочинності.

Залучення приватних структур до виконання на договірній (цивільно-правовій) основі функцій забезпечення публічного порядку і, тим самим, запобігання правопорушень та злочинів, можна з деякими застереженнями вважати як приватизацією, так і публіцизацією запобігальної діяльності. Таке поєднання повноважень та зусиль відкриває перспективу підвищення ефективності запобігальної діяльності приватних і державних структур.

Розвиток запобігальної діяльності приватних охоронних структур в Україні стримується відсутністю необхідного законодавчого забезпечення і дефіцитом досліджень взаємодії публічних і приватних засобів. Спеціальний нормативний акт щодо діяльності приватних служб безпеки, мав би врахувати напрацювання, які містить Модельний закон про недержавну (приватну) охоронну діяльність та недержавну (приватну) розшукову діяльність для країн СНД¹² і сприяти розвитку запобігальної діяльності.

Результати дослідження фактичних і правових аспектів розвитку охоронного бізнесу з використанням теорії У. Беккера про суспільство ризику¹³ показують, що зростання протягом більше, ніж ста років чисельності, розширення сфери діяльності і впливу приватних служб безпеки, їх значення ще недостатньо враховується німецьким суспільством¹⁴. Приватні служби безпеки реальним, значним і зростаючим вкладом в оперативне запобігання злочинності в промисловості, у сфері приватного бізнесу і послуг посилюють вплив у структурах, що здійснюють запобігання злочинності. Вдоско-

налення запобігальної діяльності приватних служб безпеки в Німеччині вченими і практиками пов'язується також з необхідністю підвищення їх ролі і статусу¹⁵.

Х. Шульц відзначає, що запобігання злочинності є загальним обов'язком, тому в інтересах максимально повного об'єднання суспільних ресурсів необхідно більше інтегрувати приватні служби безпеки в структури, що здійснюють запобігання злочинності і сприяти їх компетентній участі в цій діяльності. При цьому автор виділяє п'ять рівнів (видів) можливої діяльності з запобігання злочинності приватними службами безпеки: оперативне запобігання злочинів на підприємствах; участь їх в об'єднаннях, що здійснюють запобігання злочинності; участь у запобіганні злочинності на федеральному рівні; участь у запобіганні діяльності на земельному рівні; участь у запобіганні злочинності на рівні комун¹⁶.

Загальне запобігання злочинності, здійснюване приватними службами безпеки, служить виключно цілям попередження злочинів, зміцненню внутрішньої безпеки, зміцненню суб'єктивного відчуття захищеності, сприянню внутрішньому миру серед людей. Поліція і комуни зобов'язані спільно з приватними службами безпеки вивчати причини злочинності, підтримувати участь охоронного бізнесу в колективних органах запобігання злочинності¹⁷.

Запобігання правопорушень та злочинів здійснює також і заводська охорона, яка є класичною формою забезпечення безпеки особистості, майна, охорони виробничих і інших об'єктів приватними службами. Вона являється реакцією на нездатність правоохоронних органів держави попередити здійснення правопорушень і злочинів на підприємствах¹⁸. Розвиток заводських служб безпеки все більше віддаляє їх від образу «нічного сторожа», усе більше ускладнюється і розширюється їх діяльність, яка заздалегідь, на планованому рівні, запобігає причиненню шкоди об'єктам, що охороняються. При цьому використовуються новітні технічні засоби спостереження, зв'язку, що сприяє перетворенню діяльності на запобігальну. В той же час, прогноз відносно розвитку в Україні профілактичної діяльності приватних служб безпеки, запозичення ними кращих європейських стандартів сервісу, міг би бути більш оптимістичним за наявності декількох умов. Співробітники правоохоронних органів мають різко скоротити свою неслужбову участь у забезпеченні безпеки приватних структур (виконання замовлень приватних осіб з використанням робочого часу і службового положення); колишні співробітники правоохоронних органів не повинні використовувати в своїх підприємницьких інтересах державну інфраструктуру і співробітників правоохоронних органів. Держава зобов'язана забезпечити неухильну реалізацію цих умов.

У передових країнах Європи діяльність приватних служб безпеки розвивається у міру подальшого збільшення замовлень на роботи і послуги приватному сектору. Результати досліджень перспектив (різних сценаріїв) розвитку ринку послуг з забезпечення промислової безпеки¹⁹ з використанням методу спеціальної матриці²⁰, здійснених Інститутом досліджень профілактики і управління безпекою Фонду попередження злочинності (м. Мюнстер)²¹, показують, що у ФРН до 2013 р. суб'єктивні вимоги громадян відносно безпеки збільшаться. Загальна і особиста ситуації безпеки погіршаться, обсяги промислової (заводської) охорони зростуть, збільшаться обсяги сервісу безпеки. Нормативні умови (законодавча база) функціонування служб безпеки у ФРН сприятимуть їх розвитку. Підвищиться рівень кваліфікації суб'єктів, що здійснюють забезпечення безпеки, як і об'єм витрат на її підтримку.

Вивчення переліку пропозицій на ринку послуг детективного та охоронного характеру²² України показує, що їх здійснення в змозі запобігати правопорушенням чи злочинам. Зокрема, приватні детективи запобігають правопорушенням та злочинам у сфері сімейних відносин чи пов'язаних із нею сферах пошуковими заходами щодо встановлення осіб, на яких поширюються аліментні зобов'язання, перевіркою якості виконання обов'язків гувернантками, домогосподарками, особами, які здійснюють догляд за дітьми, а також наданням допомоги батькам щодо їх дітей шляхом спостереження за дитиною, встановлення її кола спілкування, аналізу поведінки підлітка. Названими заходами здійснюється запобігання також алкоголізму та наркоманії. Перевіркою достовірності оголошених особою відомостей щодо власного сімейного стану, встановлен-

ня біографічних та інших даних, які характеризують особу, запобігаються злочини осіб, які планують створити сім'ю, вже в ній проживають, чи припиняють сімейні відносини.

У сфері цивільного обігу служби безпеки та детективні агентства здійснюють запобігальну діяльність шляхом збору біографічних даних чи розшуку осіб, визнаних судом безвісно зниклими, боржників, шахраїв, осіб, які з інших причин переховуються; шляхом розшуку майна (у тому числі і з метою забезпечення виконання зобов'язань або з метою забезпечення позову); спостереження за співробітниками з метою запобігання чи виявлення фактів шахрайства, викрадення майна, зловживання посадовим становищем тощо.

Певну частку в запобіганні правопорушень та злочинів у Німеччині вносять служби, які переймаються наданням різноманітних послуг на благодійних засадах, добровільно виконують суспільні обов'язки. Добровільні (цивільні) служби є резервом приватного запобігання правопорушень та злочинів. Одна з модельних програм направлена на створення умов для добровільного виконання громадських обов'язків – здійснення цивільної служби замість військової молоддю людиною або будь-яким іншим громадянином, що бажає брати участь у вирішенні суспільних справ. Урядова політика Німеччини в питаннях роботи з організаціями громадського спрямування і з молодим поколінням виходить з того, що виховання громадянської мужності (що перешкоджає насильницькому вирішенню конфліктів) формує готовність людей до надання допомоги іншим людям і перешкоджає скоєнню злочинів. Участь у громадських формуваннях, військова служба, цивільна оборона, діяльність інших добровільних служб також сприяють формуванню громадянської мужності.

Реалізація іншої нової модельної програми, що охоплює різні покоління, підготовлена також Комісією «Імпульси для громадянського суспільства», якою надається можливість людям всіх вікових груп добровільно брати зобов'язання щодо виконання суспільної роботи. Бюджетом ФРН 2005 р. передбачалося виділення на реалізацію модельної програми 10 млн. євро. Програма сприяла створенню «нової культури природної добровільності». Зрозуміло, добровільне зобов'язання (або захопленість) не може замінювати діяльність, здійснювану державою, проте раціонально доповнює її. У 2004 р. більш ніж 15 500 молодих чоловіків і жінок добровільно виконували соціальні або екологічні обов'язки протягом одного року. Ще майже 3400 молодих чоловіків один рік присвятили виконанню добровільних обов'язків замість військової служби. Федеральне міністерство у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок і молоді з приводу установчого засідання Комісії «Імпульси для громадянського суспільства» відзначало, що майбутнє цивільної служби знаходиться в невід'ємному зв'язку із загальною військовою повинністю. Зміни в Бундесвері, що впливають на формування умов основної військової служби, викликають також зміни в цивільній службі. Але також і суспільні умови знову і знову спричиняють розвиток структурних і організаційних інновацій²³. Доповідь «Перспективи добровільних служб і цивільної служби в Німеччині», підготовлена у травні 2004 р. Комісією «Імпульси для громадянського суспільства», обґрунтовує необхідність створення загальних умов цивільної і військової служби.

Результати дослідження показують, що розвитку запобігальної діяльності приватних служб сприяли нормативні умови функціонування, належна взаємодія з державними структурами, науково-технічний прогрес та потреби в особистій, суспільній та комерційній безпеці. Одержані результати можуть бути використані для вдосконалення запобігальної діяльності в Україні. Подальші дослідження мають враховувати досвід ФРН як взірцевої правової країни ЄС.

¹ Сачаво А. Г. Адміністративно-правові основи діяльності приватних охоронних структур та їх взаємодія з ОВС України: дис... канд. юрид. наук: / Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2004; Сачаво А. Г. Приватні охоронні структури – суб'єкти забезпечення охорони прав фізичних і юридичних осіб // Право України. 2003. – № 11.

² Крутов В. Безпека – категорія системна // www.dt.ua/1000/1050/45784

³ Леонова Г. Г., Озаріна О. В. Досвід моделювання економічної безпеки зарубіжних підприємств // www.rusnauka.com/1_NIO_2008/.../24917.doc.htm

⁴ Судакова О. І. Організація служби економічної безпеки підприємства // www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_23/2/sudakova.pdf

⁵ Пунда О. Приватна охоронна та детективна діяльність (перспективи правового регулювання) // Вісник Львів. ун-ту. Серія юрид. – 2009. – Вип. 48. – С. 151-159.

⁶ Каленяк В. Приватна охоронна діяльність: зарубіжний досвід та можливість його використання в Україні // www.personal.in.ua/article.php?id=504. Каленяк В. Приватна охоронна структура як соціальна необхідність держави // www.personal.in.ua/article.php?id=431

⁷ Пригунов П. Я. Діяльність суб'єктів недержавної системи безпеки як об'єкт досліджень в юридичній психології // www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pvuk/...4/zmist.htm

⁸ Принципи формування недержавної системи безпеки підприємництва як складової частини національної безпеки України (основні положення) // www.antiterunity.org/ru/conferences/.../principles.php

⁹ Навчальна програма дисципліни «Приватна правоохоронна діяльність за кордоном» (для бакалаврів спеціальності «Фізичне виховання». – Київ, 2005 // library.iapm.edu.ua/metod/2217.pdf

¹⁰ Сачаво А., Приватні охоронні структури – суб'єкти забезпечення охорони прав фізичних і юридичних осіб // Право України. – 2003. – № 11.

¹¹ <http://unian.net/ukr/news/news-359471.html>

¹² <http://www.uazakon.com/document/fpart92/idx92094.htm>

¹³ Mit Hilfe Ulrich Becks Risikogesellschaftstheorie untersucht der Verfasser die tatsächlichen, politischen und rechtlichen Hintergründe des Bewachungsgewerbes sowie die Ordnungs- und Sicherheitsvorstellungen seiner Auftraggeber.

¹⁴ Lutz Gollan. Private Sicherheitsdienste in der Risikogesellschaft Freiburg/Br. 1999, 280 S.

¹⁵ E. Kube, Vereint gegen Kriminalität, Lübeck 1996; R. Stober. Der Beitrag des Sicherheitsgewerbes in Präventionsgremien. Forum Deutsche Hochschule Speyer, Neue Polizeikonzepte, 1999; R. Pitschas, Polizei und Sicherheitsgewerbe Kriminalstatistik 3/1999. – S. 78 ff.

¹⁶ Schult H. Private Sicherheitsdienste und Kriminalprävention? // www.kriminalpraevention.de/forum/archiv/Schult.pdf

¹⁷ Schult H. Private Sicherheitsdienste und Kriminalprävention? // www.kriminalpraevention.de/forum/archiv/Schult.pdf

¹⁸ Kirsch B. Verbrecherbekämpfung durch private Sicherheitsdienste // Kritische Justiz. – 2002, – № 2. – S. 233-235.

¹⁹ Выводы исследования сводятся к следующему: Субъективное Sicherheitsbedürfnis der Bürger steigt; Allgemeine objektive Sicherheitslage wird schlechter; Besondere objektive Sicherheitslage wird schlechter; Polizeiliche Aufgabenwahrnehmung nimmt ab; Wachpolizei nimmt externe und interne Polizeiaufgaben wahr; Kommunalverwaltung erfüllt Aufgaben zunehmend durch Fremdvergabe; Sicherheit in der Wirtschaft tendenziell mit Dienstleistern; Bürgerschaftliches Engagement bewirkt keine Veränderung der Auftragslage. // www.praevention.de

²⁰ Cross-Impact-Matrix (CIM) // www.projektmagazin.de/glossar/gi-0235.html

²¹ Zukunftsstudie gewerbliche Sicherheit in Deutschland 2013 Umfeld, Potenziale/BDWS AK Zukunftsfähigkeit Munster-Hiltrup, November 2002 // www.praevention.de

²² Пунда О. Приватна охоронна та детективна діяльність (перспективи правового регулювання). – Вісник Львів. ун-ту. Серія юрид. 2009. Вип. 48. С. 151–159 // http://law.lnu.edu.ua/fileadmin/user_upload/visnyk/48/vsn48_21.pdf

²³ www.bmfsfj.de

Резюме

Розглянуто розвиток профілактичної діяльності приватних служб безпеки ФРН і України.

Ключові слова: приватні служби безпеки, профілактика, злочинність.

Резюме

Рассмотрено развитие профилактической деятельности частных служб безопасности ФРГ и Украины.

Ключевые слова: частные службы безопасности, профилактика, преступность.

Summary

Development preventive activity of private security services of Germany and Ukraine is considered.
Key words: Private security services, preventive activity, criminality.

Отримано 6.01.2010

І. В. ОЗЕРСЬКИЙ

Ігор Володимирович Озерський, кандидат юридичних наук, доцент Національної академії прокуратури

**ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА
ПРОКУРОРСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ
КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ**

Система кадрового забезпечення органів прокуратури України являє собою цілісний комплекс логічно взаємоузгоджених організаційно-управлінських заходів, безпосередньо пов'язаних з реалізацією як кадрової функції, так і функції управління персоналом. Заступник Генерального прокурора України О. І. Шинальський, відзначив, що «питання кадрового забезпечення завжди було і нині залишається одним із найважливіших для органів прокуратури України»¹. Реалізація повноважень і функцій органів прокуратури значною мірою залежить від організації їх діяльності та належного кадрового забезпечення.

Кадрове забезпечення, на думку В. І. Галагана, полягає в належно організованій роботі з підготовки, добору й виховання кадрів, підвищенні професійної зрілості й ділової кваліфікації працівників, прищепленні високих моральних якостей при виконанні ними своїх службових обов'язків².

На цю обставину звернено і в наказі ГПУ № 2, де в п. 9 зазначено, що основними критеріями оцінки кадрової роботи слід вважати: укомплектування колективів прокуратур, їх структурних підрозділів кваліфікованими, сумлінними працівниками, прозорість і справедливість в доборі, розстановці та переміщенні кадрів, стабільність кадрового складу, забезпечення раціонального співвідношення молодих і досвідчених працівників, належного рівня службової та трудової дисципліни³.

З огляду на зазначене, слід виокремити принципи кадрового забезпечення органів прокуратури, або як їх ще йменують – принципи кадрової роботи⁴. Ними визначені:

- принцип бездоганної репутації прокурорських працівників, що має відобразитися в тексті присяги;
- принцип професіоналізму і компетентності, як критерії при вирішенні питання про прийом на роботу в органи прокуратури;
- принцип конкурсності, тобто вимоги до претендентів, передбачені Законом України «Про прокуратуру» та окремими наказами Генерального прокурора України, повинні обов'язково враховуватись;
- принцип рівноправності, тобто працівники органів прокуратури (як жінки, так і чоловіки) мають рівні права при просуванні по службі, з урахуванням рівня освіти, психічного і фізичного здоров'я, а також ділових і моральних якостей;
- поєднання принципів гласності і конфіденційності при доборі, відборі, розстановці, атестації і вихованні кадрів органів прокуратури;
- принцип законності в роботі з кадрами в органах прокуратури;
- високий ступінь довіри до кадрів і їх імунітет щодо незаконних звинувачень;